

Samfunnsøkonomiske analyser – verktøy og forutsetninger (oppdrag 4)

Forberedt innlegg til utredning:

Samfunnsøkonomisk lønnsomhet og lokal effekt av en
infrastruktur investering

– Et praksisnært eksempel fra Ringeriksregionen

Steinar Aasnæss

Universitetslektor, USN

Osloregionen

Viken Oslo

Viken Oslo

INVITASJON NTP-KONFERANSE 25. november 2019

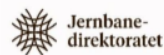
Næringslivets Hus, Middelthunsgate 27, Oslo

Foto: Amanda Iversen Olrich/Osloregionen

Forberedt innlegg til utredning

- Viktig og godt arbeid
- Bedre mulighet til å identifisere infrastruktur prosjekter med høy nytte for samfunnet
- Fortsatt nytte og kostnadselementer som ikke er godt nok kartlagt med verktøy som er til rådighet
- Samfunnsøkonomiske analyser som grunnlag for regional handling
- Regional handling viktig for at man om 15 – 20 år kan evaluere effekten av investeringen opp mot de samfunnsøkonomiske analysene som ble foretatt

Notat

Analyseverktøy og forutsetninger for
samfunnsøkonomiske analyser

Nasjonal transportplan 2022-2033

30. august 2019

Transportanalyse og
samfunnsøkonomigruppen

Statens vegvesen,
Vegdirektoratet
Postboks 6706 Etterstad
0609 Oslo
Telefon: 22 07 30 00

Status for vekst i Ringeriksregionen

- Samlet årlig befolkningsvekst under 1 %
- Vekst på 3 376 personer siste 10 år
- Svak vekst i verdiskapningen
- Antall arbeidsplasser i regionen har gått ned med 104
 - Ringerike | - 414
 - Hole + 370
 - Jevnaker - 60
- Vekst i sysselsatte på 404 siste 10 år.
 - Ringerike - 173
 - Hole 369
 - Jevnaker 208

Utbyggingstrinn InterCity NTP 2014-23

- Trinn 1 – Ferdig 2024
- Trinn 2 – Ferdig 2026
- Trinn 3 – Ferdig 2030
- Strekning som er ferdigstilt eller under utbygging

Grunnlagsdokument Nasjonal Transportplan (NTP) 2018-2029

- ”I de to laveste rammenivåene går store deler av investeringsrammen til prosjekter som er definert som **bundne**, og som derfor ikke har vært gjenstand for ny vurdering. Dette er alle store prosjekter som i NTP 2014–2023 er forutsatt startet i perioden 2014–2017. I tillegg har Samferdselsdepartementet definert utbygging av indre InterCity, **Ringeriksbanen og E16 Skaret–Hønefoss** som bundne prosjekter ...”.

Ringeriksbanen og E16

– fellesprosjektet (FRE16)

- Bidrar til å skape en helt ny bo- og arbeidsmarkedsregion drøye 30 minutter fra Oslo, som vil avlaste fremtidige press på hovedstadsområdet.
- Binder Øst- og Vestlandet nærmere sammen gjennom en forkortning av Bergensbanen med ca. én time.
- Bidrar til en betydelig verdiskaping på hele strekningen Oslo-Bergen, spesielt i Hallingdal.
- Bidrar til å gjøre tog mye mer konkurransedyktig i forhold til fly mellom Oslo og Bergen, og således er meget miljø- og klimavennlig.

Hønefoss, reisetidsmessig en bydel i Oslo

Når Hønefoss i 2029 kan bli en del av det indre InterCity-nettet, blir ikke reisetiden med tog fra Hønefoss til Oslo sentrum lengre enn det svært mange har i dag innenfor hovedstadens bygrense.

En femtedel av Bærums innbyggere, fem ganger arealet

- Vesentlige faktorer for Ringeriksregionens fremtidige befolkningsutvikling vil være bestemt utfra nasjonale vekstfaktorer. Samtidig er det imidlertid opplagt at regionen selv har et betydelig handlingsrom og muligheter til selv å påvirke nærings- og befolkningsutviklingen gjennom regionale vekstfaktorer.
- En av disse faktorene er betydelige bolig- og næringsarealer som er tilgjengelige for utbygging. Ringerike kommune har eksempelvis alene en befolkning som er en femtedel av Bærums, samtidig som kommunen har fem ganger Bærums areal.

Øresundforbindelsen

- Forbinder København og Malmø

- Gjør Københavnregionen til en stor byregion med 2,5 millioner innbyggere
- Reisetid:
 - Malmø – København: 30 minutter
 - Kutter reisetiden fra 60 min til 10 min over sundet
- 20 000 personer krysser daglig Øresund
- 40 % er pendlere
- Utnyttet forskjeller i næringsstruktur
- Stor betydning for næringsutvikling
- Genererer alene 25% av BNP i Danmark og Sverige

Ringeriksregionen rigget for vekst

Regionale investeringer, Ringeriksbanen og ny E16

Steinar Aas næss
Bjørn Ove Grenseth
Kjetil Gjerdalen

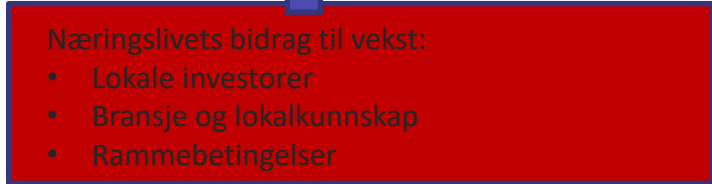
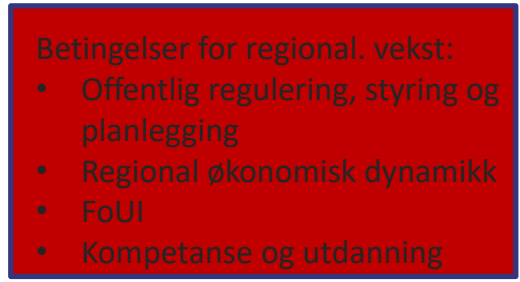

Visjon og en ambisjon om vekst i Ringeriksregionen

- Over 100 sider.
- Bygger på:
 - Omfattende gjennomgang av aktuell litteratur.
 - Intervjuer med 20-talls sentrale næringslivsaktører og representanter fra Ringerike, Hole og Jevnaker kommuner.
 - Analyser av data innhentet og lagt til rette fra kommunene.
- Innspill til samfunnsøkonomisk lønnsomhets-betraktning.

Mekanismer for vekst i Ringeriksregionen

- Nasjonal:
- Økonomisk utvikling →
- Befolknings utvikling →
- Politiske beslutninger →

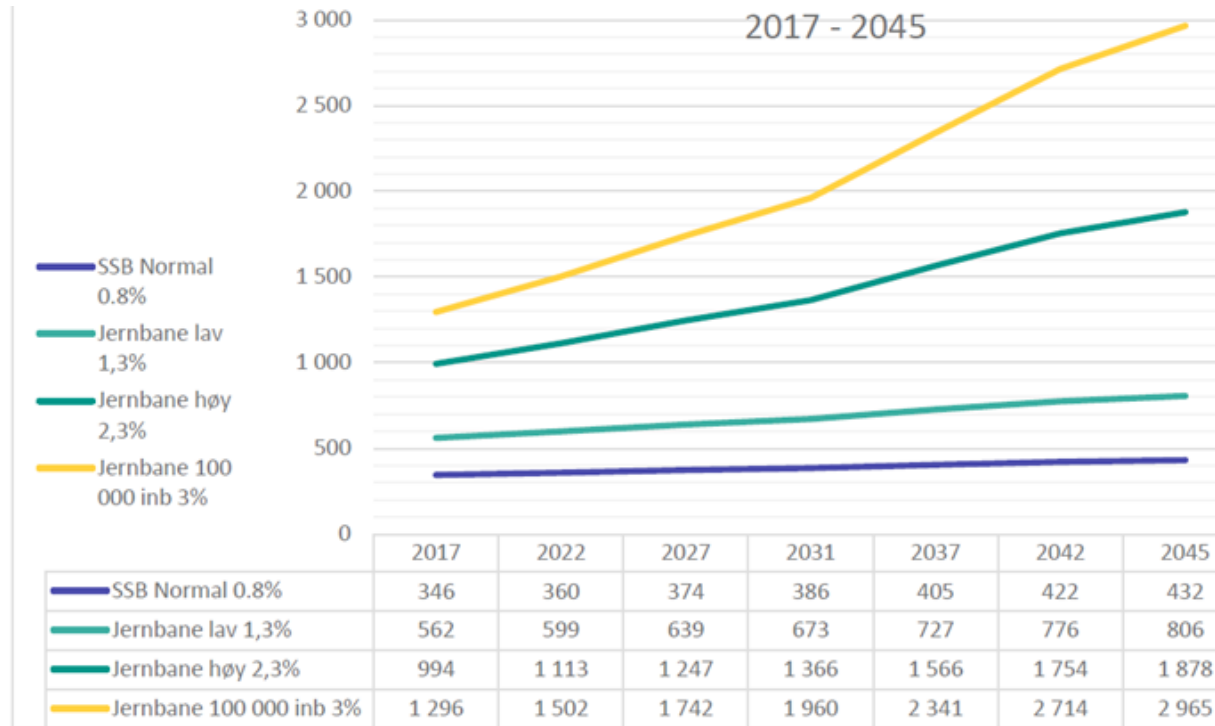

Viktige vekstfaktorer i Ringeriksregionen

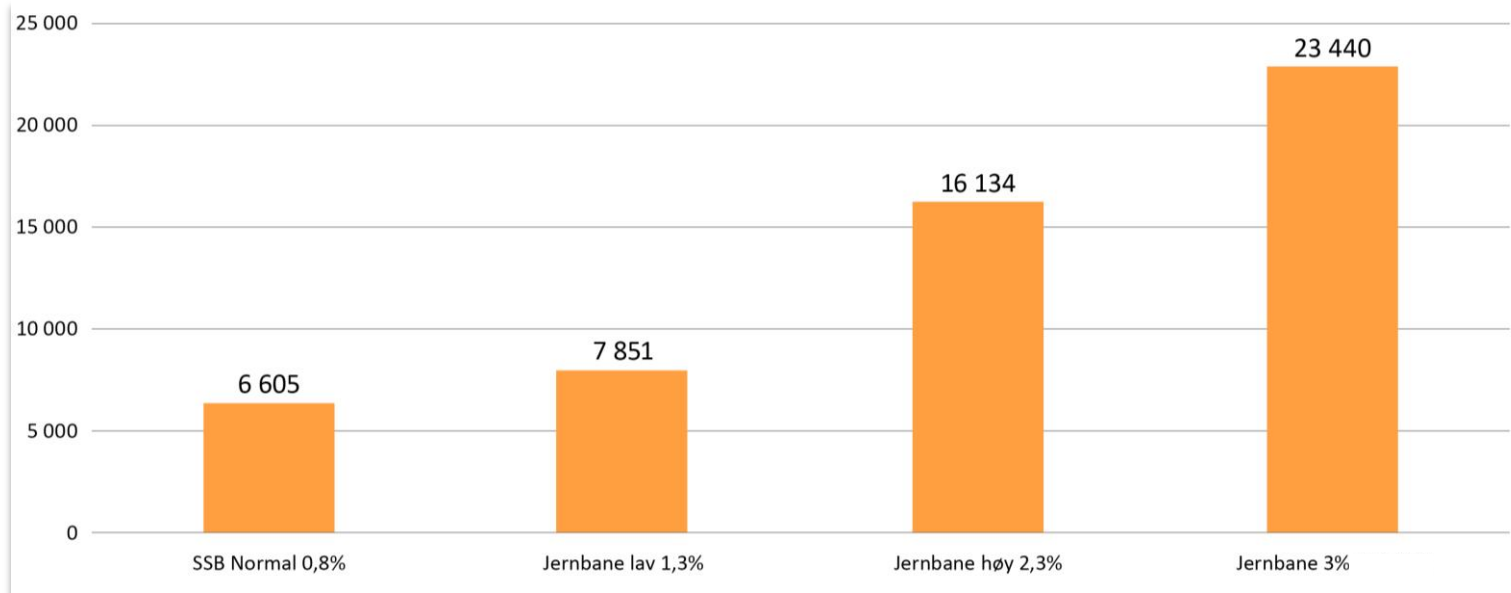
- Kommunal styring og regulering, med riktig kompetanse og kapasitet
- Regional økonomisk dynamikk:
 - Innovasjon og entreprenørskap
 - Skape arbeidsplasser med høyere verdiskaping
- FoU: Godt samspill mellom USN, offentlige myndigheter og næringsliv
- Regionalt næringsliv som viser evner og vilje til å investere lokalt.

Årlig befolkningsvekst Ringeriksregionen, 2017 - 2045

Samlet behov for nye boenheter 2017-2045

En av fastlands-Norges aller største satsinger

Utbyggingen av Ringeriksregionen vil, som følge av planene for Ringeriksbanen og ny E16, være en av fastlands-Norges aller største satsinger frem mot 2045 ved gjennomsnittlig 2,3-3,0 prosents årlig befolkningsvekst:

- Statlig investering i vei og bane: 26 milliarder kroner
- Boligutbygging: 56-82 milliarder kroner
- Næringsutvikling: 8-12 milliarder kroner
- Kommunal infrastruktur: 8-11,5 milliarder kroner

Totale investeringer

98-131,5 milliarder kroner